

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

14. oktober 2009

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 174 af 4. september 2009
(Alm. del - § 7).

Spørgsmål:

I Budgetoversigten fra maj 2009 blev finanseffekten for 2008 nedrevideret fra plus 0,2 pct. til minus 0,2 pct. dvs. i alt 0,4 pct.-enheder. Samtidig blev finanseffekten for 2009 oprevideret med ca. 0,4 pct.-enheder. Årsagen til nedjusteringen af finanseffekten i 2008 blev (i Budgetoversigt 1, 2009) forklaret ved, "at Danmarks Statistiks foreløbige tal for 2008 viser en lavere offentlig udgiftsvækst, herunder offentlig beskæftigelsesvækst, end skønnet i december." De nyeste tal fra Danmarks Statistik viser imidlertid, at den offentlige forbrugsvækst i 2008 nu faktisk ligger omtrent på skønnet fra december. Det offentlige forbrug i 2008 er således opjusteret med 1,863 mia. kr. fra majredegørelsen til augustredegørelsen 2009. Hvad er årsagen til, at denne opjustering ikke har givet anledning til revision af finanseffekten i 2008 og 2009, på samme måde som den nedrevision der skete i forbindelse med majredegørelsen og Budgetoversigt 1, 2009.

Svar:

Finanseffekten beregnes med afsæt i udviklingen i de offentlige udgifter og indtægter, jf. beskrivelse af metode mv. i Finansredegørelse 2000, april 2000, Finansredegørelse 2004, juni 2004 og Økonomisk Redegørelse, december 2004.

For det offentlige forbrug gælder der endvidere, at der i beregningerne af finanseffekten sondres mellem de enkelte delposter i det offentlige forbrug, herunder offentlig beskæftigelse, offentlige lønninger samt offentligt (netto)varekøb og sociale ydelser i naturalier, der primært omfatter sygesikringsydelse. De forskellige delposter har særskilt definerede neutrale finanspolitiske udgangspunkter (de såkaldte nulpunkter), og der er derudover beregnet forskellige multiplikatorer for delposterne. Det offentlige forbrugs sammensætning på delposter spiller derfor en rolle for beregningen af finanseffekten.

Dertil kommer, at det er ændringer i den offentlige beskæftigelse målt i antal personer, der indgår i beregningen af finanseffekten. Det indebærer, at en stigning i beskæftigelsen vil øge finanseffekten, mens en stigning i antallet af arbejdstimer isoleret set ikke påvirker finanseffekten. Det skal ses i lyset af, at en stigning i den gennemsnitlige arbejdstid i det offentlige (i modsætning til en stigning i antal offentligt beskæftigede) ikke medfører et øget pres på det private arbejdsmarked og

dermed på løndannelsen. Ændringer i de samlede lønudgifter som følge af strukturelle forskydninger i den offentlige beskæftigelse vurderes ikke at påvirke aktiviteten på kort sigt og medregnes derfor heller ikke i finanseffekten.

I december 2008 var skønnet for finanseffekten i 2008 baseret på Finansministeriets skøn for realvæksten i det offentlige forbrug på 1,6 pct., jf. tabel 1, der var baseret på finansloven for 2008, de ministerielle rammeredegørelser for udgiftsudviklingen på statens område, de kommunale og regionale budgetter for 2008 samt aftalerne med KL og Danske Regioner om økonomien i 2008. Den reale forbrugsvækst var navnlig trukket af en skønnet vækst i nettovarekøbet, mens et skønnet fald i beskæftigelsen trak i modsat retning. Skønnets sammensætning på delposter skal bl.a. ses i lyset af strejkerne på det offentlige område i foråret 2008.

Tabel 1			
Dekomponering af realvæksten i det offentlige forbrug i 2008			
	Finansministeriets skøn	Danmarks Statistik	
Pct.	December	Maj	August
Offentligt forbrug i alt	1,6	1,1	1,5
Nettovarekøb og soc. ydelser i naturli- er	2,0	0,4	0,8
Real lønsum, heraf	-0,3	0,7	0,7
- antal beskæftigede	-0,3	-0,7	-0,7
- antal timer mv.	0,0	1,4	1,4
Øvrige poster	0,0	0,0	0,0

Anm.: Beregningerne er baseret på fastprisindeks i 2000-priser, fordi der ikke foreligger kædeindeks for delposterne.
Kilde: Danmarks Statistik samt egne skøn og beregninger.

I maj- og augustvurderingerne er beregningen af finanseffekten imidlertid baseret på Danmarks Statistiks foreløbige nationalregnskab for 2008. Danmarks Statistiks tal, der lå til grund for majvurderingen, viste en realvækst på 1,1 pct. i 2008, der efterfølgende er blevet oprevideret til 1,5 pct. i 2008, jf. augustgrundlaget. Danmarks Statistiks opgørelse af det offentlige forbrug i 2008 viser desuden en helt anden sammensætning af realvæksten end Finansministeriets skøn i december 2008.

Realvæksten i det offentlige forbrug i 2008 er ifølge Danmarks Statistik i vidt omfang trukket af en stigning i den reale lønsum. Da antal offentligt beskæftigede er faldet, må lønsumsstigningen formentlig henføres til en betydelig vækst i antal timer i 2008. I forlængelse heraf er det bemærkelsesværdigt, at det foreløbige nationalregnskab for 2008 samtidig viser et fald i det samlede antal præsterede timer på det offentlige område på 0,3 pct. i 2008.

Udviklingen i antal timer har som nævnt ikke betydning for finanseffekten, og nedjusteringen af skønnet for finanseffekten i 2008 skal derfor ses i sammenhæng med Danmarks Statistiks markant anderledes vækstsammensætning i såvel maj- som augustgrundlaget. Dertil kommer, at realvæksten i forbruget i 2008 er lavere end skønnet i december, herunder væksten i antal offentligt beskæftigede.

Det bemærkes, at Danmarks Statistiks tal for nationalregnskabet i 2008 fortsat er foreløbige, og det offentlige forbrug og den offentlige beskæftigelse kan således blive ændret i forbindelse med revisioner af Danmarks Statistiks tal, hvilket kan få indflydelse på skønnet for finanseffekten i 2008.

Oprevisionen af det offentlige forbrug i 2008 fra maj til august har kun beskeden betydning for skønnet for finanseffekten i 2009. Det skal ses i sammenhæng med, at samtidig med opreversionen af det offentlige forbrug i 2008 blev niveauet for det nominelle offentlige forbrug opjusteret i 2009, således at realvæksten i 2009 kun er nedjusteret marginalt fra 1,5 pct. maj til 1,4 pct. i august.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen